

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІМЕСГ» НААН**

***ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ***

***VI Міжнародної науково-технічної конференції з нагоди
112-ї річниці від дня народження
доктора технічних наук, професора,
члена-кореспондента ВАСГНІЛ,
віце-президента УАСГН
КРАМАРОВА
Володимира Савовича
(1906-1987)***

«КРАМАРОВСЬКІ ЧИТАННЯ»

***21-22 лютого 2019 року
м. Київ***

УДК 614.8:631.3

ОБГРУНТУВАННЯ ОСНОВНИХ ЗАХОДІВ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТРАВМАТИЗМУ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НА РОБОЧИХ МІСЦЯХ МЕХАНІЗАТОРІВ

С. М. ГОЛОПУРА, старший викладач

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: svgolopura@ukr.net

Умови праці в рільництві визначаються рівнем механізації процесів обробки культур, особливостями технології та **організаційними** заходами. Слід підкреслити, що в рільництві з року в рік питома вага некваліфікованої ручної праці зменшується за рахунок використання машин та механізмів і сьогодні кожен п'ятий трудівник сільського господарства – механізатор.

Рівень виробничого травматизму і смертності у аграрному секторі високий порівняно із середнім в Україні. У розрахунку на 100 тис. працюючих він практично не поліпшився протягом останніх десяти років. Оскільки переважна більшість нещасних випадків трапляється через організаційні причини (порушення трудової і виробничої дисципліни; невиконання вимог інструкцій з охорони праці; порушення правил дорожнього руху; невиконання посадових обов'язків), то значного покращення становища можна досягти за рахунок профілактичних заходів без надмірних витрат часу та коштів. Система обліку профзахворювань не виконує своїх завдань та вимагає кардинального поліпшення, що є дуже важливим напрямом подальших досліджень.

Якщо розглянути роботу механізатора, то вплив на його здоров'я таких чинників як надмірні шум та вібрація однозначно можуть призвести до шумово-вібраційної патології, а праця в умовах надмірної запиленості – до профзахворювань пилової етіології. Крім того, в ході роботи, механізатор стикається з багатьма хімічними сполуками різного ступеня токсичності (вихлопні гази, пестициди, мінеральні добрива та ін). Особливості умов праці механізаторів відбиваються на стані їх здоров'я. Загальний рівень їх захворюваності, як по матеріалах медичних оглядів, так і при аналізі тимчасової непрацездатності, є високий і може стати причиною професійних захворювань.

Основні заходи щодо запобігання травматизму передбачені в системі нормативно-технічної і нормативно-правової документації з безпеки праці які включають якісне проведення інструктажів та навчання працівників, організацію раціонального режиму праці і відпочинку; забезпечення індивідуальними засобами захисту і навчання правилам їх використання; застосування безпечного технологічного і допоміжного обладнання, правильний їх вибір і компонування відповідно норм і правил техніки безпеки і виробничої санітарії; проведення комплексної механізації і автоматизації виробничих процесів; розробка нових технологій, які виключають утворення шкідливих і небезпечних факторів та ін.

Проте визначальне місце в системі заходів, спрямованих на запобігання професійним захворюванням і охорони здоров'я механізаторів належить проведенню медичних оглядів. Метою таких обстежень є своєчасне виявлення захворювань та відхилень у стані здоров'я, що загрожують працівнику під час його роботи в конкретних умовах або загалом виявляються несумісними з такою трудовою діяльністю.